

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 3. Quinam in Ecclesia habeant potestatem conferendi Indulgentias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

satisfactionis in suos filios & viua membra, ad remissionem poenae temporalis. Si enim iudicauit Ecclesiam suam dignam tam magna potestate dispensandi, cur negauerit illi minorem? Neque necesse erat vt haec dispensatio fieret per Sacramenta, cum remissio poenae temporalis non requiratur gratiae infusionem. Tertio: Quia dubitandum non est, quin Sanctorum, dum in hac vita erant, voluntas fuerit, saltem implicita, vt labores & passiones illorum, quantum fieri posset, prodesse omnibus Ecclesiae membris; vt colligi potest ex locis Cypriani supra nu. 4. citatis.

11 Aduertendum tamen est: Esti satisfactiones Christi & Sanctorum diuerso modo nobis valeant, tamen Sanctorum satisfactiones non solum nobis applicantur, vt efficiamur digni, qui a poenis peccatum nostrorum pretio sanguinis Christi liberemur, vt quidam docuerunt: sed etiam per illas redimuntur ipsae poenae, quamuis ex congruo, dum nobis applicantur. Nam si ipsum debitum poenae praecise consideretur, id est, non vt est in alio subiecto, offertur Deo per satisfactiones Sanctorum aequalens: nam ipsi Sancti in seipsis tantundem poenarum per huiusmodi afflictiones ex condigno redimere potuissent. Neque ideo ipsi dicuntur sui ipsorum, vel aliorum Redemptores, nisi secundum quid; id est, secundum quoddam debitum poenae temporalis, idque sub Christo, quomodo Eleemosynis, & alijs bonis operibus dicuntur redimi peccata: Daniel. 4. Prouer. 16. Nam hanc virtutem acceperunt ex gratia Christi, quae merito passionis illius collata est: vnde ipse ubique censetur principalis causa.

Ideo tamen non sunt proprie nostri redemptores.

DVBIVM III.

Quinam in Ecclesia habeant potestatem conferendi Indulgentias?

12 Respondeo & Dico Primo: Summus Pontifex, hoc ipso quo legitime est electus, iure diuino habet plenitudinem potestatis in Indulgentijs conferendis, siue tunc habeat ordinem Episcopatus, siue non. Est certa & communis. Patet: quia hoc ipso, quo legitime eligitur, accipit immediatè à Christo omnem potestatem iurisdictionis, quam Christus Ecclesiae concessit. Potestas autem Indulgentiarum est potestas iurisdictionis, non Ordinis, cum extra Sacramentum dentur Indulgentiae: ergo

Papa & Concilium Generale dant Indulgentiam plenariam.

Dico Secundo: Etiam Concilium Generale habet potestatem concedendi plenariam Indulgentiam. Ita Nauar. Tractatu De Iubileo, notabili 31. num. 2. & Sotus d. 21. q. 1. art. 2. Ratio est: Nam huius Concilij est summa in vniuersam Ecclesiam, quamuis sub Pontifice, auctoritas, idque ex coitione & consensu conuenientium.

13 Episcopi quantum dant potestatem.

Dico Tertio: Episcopi etiam habent potestatem Indulgentiarum, sed restrictam. Nam Innocentius III. in Concilio magno Lateranensi statuit, vt Episcopi in Basilicarum dedicatione non vltra annum, in anniuersario verò dedicationis non nisi 40. dies de iniunctis poenitentijs Indulgentias concedere possint; iubetque hanc mensuram etiam in caeteris non excedi. Vbi illud, De iniunctis, etiam ad annum referri debet, iuxta Doctorum explicationem. Vide Capit. Cum ex eo, de Poenitentijs & remissionibus.

Quod si ipsi praedictum modum exceperint,

Indulgentiae vires non habebunt; vt patet ex declaratione Bonifacij VIII. Cap. Indulgentia, de Poenitentijs & remissionibus, in 6. Notandum tamen: Quod talis concessio valebit quoad eam partem, quam iure poterant dare. Nam Vtile ab inutili separari potest; vt ibidem probat efficaciter Glossa citans Panormitanum, & Ioan. Andream. Idem sentit Nauarrus notab. 31. num. 16. Siluester verbo Indulgentia, num. 15. Sotus dist. 21. q. 2. art. 2. & plerique alij. Nulla enim est ratio, cur Pontifex velit talem concessionem esse irritam, etiam ex ea parte, quae iuri non repugnat.

Si modum excedant.

Aduerte: Episcopum non posse dare Indulgentias, nisi suis subditis; vt expressè habetur in Capit. Quod autem, de Poenit. & remission. in 6. Ex eodem tamen Capitulo rectè colligitur, Indulgentias Episcopi posse prodesse non subditis, de licentia proprii Iudicis, id est, proprii Episcopi.

Si dicit alieno subditio.

An autem Parochus possit suo subdito facere hanc potestatem accipiendi Indulgentias ab alieno Episcopo, est dubium. Quidam existimant non posse. Ita Corduba q. 11. de Indulgent. & Speculator in Cap. Nostri, de Poenitent. & remissionibus. Probabile tamen est, posse dare. Ita tenet Nauar. notab. 31. num. 13. & Paludanus dist. 20. q. 4. ar. 3. Ratio est: quia Parochus potest alteri suum subditum in fauorabilibus subijcere, cum id non cedat in vllum praedictum proprii Episcopi.

Cum venia Parochus

Dices, Si Episcopus solum potest dare Indulgentias suis subditis, ergo Religiosi exempti non possunt obtinere Indulgentias Episcoporum.

Religiosi exempti eas lucrantur.

Respondeo, Negando Consequentiam, quia exemptio concessa est in fauorem exemptorum; nempe in onerosis, non autem in fauorabilibus, si ipsi in illis se velint subijcere. Docet hoc Corduba q. 11.

Dico Quarto: Archiepiscopi possunt concedere Indulgentias non solum in sua Diocesi, sed etiam per totam Prouinciam, id est, in Diocesis Suffraganeorum. Patet ex Capit. Nostro, de Poenitent. & remissionibus. Pari modo Primas intra limites sui Primatus, vt Archiepiscopus Toletanus per totam Hispaniam; Legatus intra limites suae legationis. Ita Nauar. notab. 31. num. 3. Vide eundem nu. 17. de summo Poenitentiaro & Cardinalibus, qui possunt concedere centum dies, non Iure scripto, sed Pontificis concessu.

14 Quid potest Primas, Cardinalis, &c.

Dico Quinto: Inferiores Episcopis, vt sunt Archidiaconi, Decani, Abbates, Parochi, nullam habent ordinariam potestatem Indulgentias concedendi. Vide Capitulum. Accedentibus, De excessibus Praelatorum. Imò nec Episcopi Vicarius generalis, vt docet Nauar. notab. 31. num. 6. & sequentibus.

Quid potest inferiores Episcopis.

Vtrum verò Capitulum Sede vacante hanc potestatem habeat, dubium est. Multi negant; sed probabilius videtur, habere, vt docet Nauar. n. 7. cum Panormitano. Ratio est; quia Capitulum succedit in totam iurisdictionem Episcopi Sede vacante, exceptis ijs, quae Iure excipiuntur: atqui Ius non excipit Indulgentiarum potestatem.

Quid Capitulum Sede vacante.

Notandum est: Quosdam Doctores existimare Confessorè posse in foro poenitentiae Indulgentias dare, dicendo, quando imponit poenitentiam impono tibi hanc poenitentiam, V. G. Septem Psalmos Poenitentiales, & dispenso tecum super residuo poenitentiae, quam deberes. Ita tenet Summa Rosella, verbo Indulgentia, n. 28. Angelus nu. 5. Armilla nu. 2. Item Archidia-

15 Quo Confessor in foro poenitentiae.

Archidiaconus, Panormitanus, Innocentius, Aluarus, Cardinalis Sabarella, & Bernardus Glossator Decretalium; quos citat Angelus & Rosella.

Sed contrarium est verius, quod tenent communiter reliqui Doctores, & iura ab alijs citata non probant illud; vt recte Nauarrus docet.

DVBIVM IV.

Verum is, qui iure potestatem non habet Indulgentias conferendi, possit hanc consuetudine obtinere?

16 R Espondeo: Si Pontifex omnino ignoret illam consuetudinem, aut cognita improbet, nulla per eam acquiritur potestas in Indulgentias. Nam potestas remittendi poenas in iudicio Dei debitas, non nisi vera auctoritate à Christo descendente, haberi potest. Si autem consuetudo illa Pontifici sit perspecta, & sic tolerata, vt approbati tacite videatur, tunc per eam verum ius acquiritur. Nam sicut ipse potest hoc ius conferre expressa voluntate, ita etiam tacite approbatione. Ita docet Antonius Corduba quaest. 10.

CAPVT II.

Quid sint Indulgentia.

DVBIVM I.

Verum concessio Indulgentiarum formaliter sit absolutio à poenis debitis; an solutio pro ipsdem ex thesauro Ecclesiae?

17 S Vnt tres sententiae. Prima est Francisci Maronij, Esse meram absolutioem à poenis peccatorum ex potestate Clauium, sine interuentu solutionis; quia putat non extare thesaurum vnde fiat solutio.

Secunda sententia est in altero extremo, scilicet, Esse solummodo solutionem pro debito poenarum. Ita Durand. in 4. dist. 20. q. 3. & 5. Palud. eadem dist. q. 4. D. Antonius 1. p. tit. 10. c. 3. Siluester Verbo Indulgentia, num. 3. & fauet D. Thomas hic qu. 25. art. 1. ad 2.

Tertia sententia est media. Pro qua Dico Primò, Indulgentia, quae datur viuus, est absolutio à poena debita; interueniente tamen applicatione satisfactionum ex thesauro ad iustam poenam illius compensationem. Ita tenet Abulensis q. 90. in c. 16. Matthaei, Caiet. Tract. 15. c. 5. & 6. in tomo 1. Opusculorū. Dom. Soto d. 21. q. 2. a. 3. Petrus Soto lect. 2. de Indulgentijs. Richardus à Media-villà dist. 20. circa tertium principale, quaest. 1. & 3. Eandem insinuat D. Thomas in 4. dist. 20. art. 3. quaestiuicula 1.

Prima Pars. Probatu Primò: Quia concessio Indulgentiarum est actus potestatis Clauium; vt patet ex dictis dub. 1. c. 1. Atqui concessio Indulgentiarum non pertinet ad potestatem Ordinis, vt omnes fatentur; nam Episcopus ante consecrationem Indulgentias conferre potest: ergo ad potestatem iurisdictionis: ergo Ecclesia in concessione Indulgentiarum vtitur iurisdictione, & iuridicè absoluit à poenis peccatorum. Cōfirmatur ex nomine: quia non ille qui soluit pro altero, dicitur indulgere ei poenam, sed qui ex auctoritate eam remittit.

Probatu Secundò: Ex Capit. Quod autem, de Pœnitentijs & remiss. vbi Alexander III. aperte

respondet, Episcopus non posse conferre Indulgentias, nisi suis subditis, eaque alijs nõ prodesset. Quia, inquit, nemo nisi à suo Iudice ligari, vel absolui potest: aperte ergo sentit concessionem Indulgentiarum esse iuridicam absolutionem.

Probatu Tertiò: Indulgentiæ passim in iure & literis Pontificum, quibus conceduntur, vocantur peccatorū absolutiones, relaxationes, remissiones, cōdonationes. Vide Cap. Quod autē. Cap. Quod ex eo. Et Cap. Nostro, de Pœnit. & remission. Et Extrauagantem Bonifacij VIII. quae incipit, Antiquorum, eodē tit. inter Extrauagantes. Et Bullā Martini V. in fine Concilij Cōstantiensis. Et epistolā Gregorij VII. ad Clerum & populum Belluacensem.

Probatu Quartò: Quia aliqui priuatus possent cōcedere Indulgentias; potest enim per suas satisfactiones pro alterius debito soluere. Similiter Sacerdos in sacrificio Missae diceretur concedere Indulgentias; applicat enim Christi satisfactiones ad remissionem poenae temporalis. Quae tamen absurdè dicerentur. Constat ergo Indulgentias viuorum esse veram absolutionem.

Secunda Pars, Quod etiam interueniat dispensatio thesauri, certissima est, quidquid dixerit Michael Medina. Primò: Quia id aperte asseritur in Extrauagante, Vnigenitus. Secundò: Quia in Bulla Leonis X. cōtra Lutherum, damnatur iste articulus: *Thesaurus, vnde Papa dat Indulgentias, nõ est Christi & Sanctorū*: qui tamē articulus verissimus esset, si nulla interueniret thesauri dispensatio. Tertiò: Remittere poenam sine vllā cōpensatione, est eius, qui habet supremam & independentem potestatem, qualis est in Deo; atqui Papa non habet potestatem, nisi Vicarij Christi; ac proinde nõ potest remittere, nisi pro vt statuit Christus, qui pro omni culpa & poenā satisfecit. Quartò: In Sacramento poenitentiae peccator nõ absoluitur à culpa vel à poena, nisi intercedente applicatione pretij Sanguinis Christi. Alia quoque Sacramēta nõ liberant à culpā vel poena, nisi eiusdem pretij interuētū, iuxta illud 1. Ioā. 1. Sanguis IESV Christi Filij Dei emundat nos ab omni peccato: ergo multò minùs extra Sacramētū poterit quis absolui à poena, nisi eodem pretio mediante.

Notandū tamen, Quando Pontifex à poenā absoluit, non requiri aliquem actū, quo significet se applicare satisfactiones Christi & Sanctorum, aut soluere Deo per eandem. Nā hoc ipso, quo absoluit virtute Clauium, implicite censetur hanc applicationem & solutionē facere: sicut quando Sacerdos in Sacramento Pœnitentiæ absoluit, non debet expressè intendere applicare pretiū Sanguinis Christi ad peccatorum expiationē, aut ad soluendum Deo pro debito peccatorū: nam satis hoc intendere censetur, dum intendit conferre Sacramētum. Si tamen expressè vellet non applicare has satisfactiones, & sola virtute Clauium absolueret, nihil efficeret; quia talis potestas non est in Ecclesia.

Dico Secundò: Indulgentia, quae datur mortuis, non est absolutio facta per Ecclesiam, sed solutio & oblatio pretij, vt à Deo absoluantur. Sed de hoc infra.

Obijcitur Primò: Pontifex potest consequi Indulgentias, quas ipse alijs concedit: atqui non potest seipsum absolueret, quia nemo in seipsum iurisdictionem exercere, aut alteri in se eam tribuere potest, quidquid alij dixerint: ergo Indulgentia quae datur viuus non est absolutio.

Cccc Omilia

18 Probatu etiam interuenire thesauri dispensationē

18 Probatu etiam interuenire thesauri dispensationē

Hee dispensatio non debet fieri actu expresso

Quid Indulgentia mortuorum

19 Obiectio quod Papa lacrando Indulgentias, seipsu absolueret

17 Tres sententia

Quid sit Indulgentia r i ad r um?

Probatu, esse veram Absolutioem